

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

Xe KAMER

A R R E S T

**nr. 217.511 van 24 januari 2012
in de zaak A. 197.350/X-14.600.**

In zake : 1. Frank VANDEVELDE
 2. Ann POLEUNUS
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaten Johan Van Oost en Yves Sacreas
 kantoor houdend te 1170 BRUSSEL
 Terhulpssteenweg 187
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

1. de stad SINT-TRUIDEN
2. de deputatie van de provincieraad van LIMBURG

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 9 augustus 2010, strekt tot de nietigverklaring van :
 - a. het besluit van 21 december 2009 van de gemeenteraad van de stad Sint-Truiden houdende definitieve vaststelling van het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan “School Wilderen”, en
 - b. het besluit van 29 april 2010 van de deputatie van de provincieraad van Limburg houdende goedkeuring van voornoemd gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De tweede verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partijen hebben een memorie van wederantwoord en een toelichtende memorie ingediend.

Auditeur An Van den broeck heeft een verslag opgesteld.

De verzoekende partijen hebben een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend. De tweede verwerende partij heeft een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 28 oktober 2011.

Staatsraad Jan Clement heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Yves Sacreas, die verschijnt voor de verzoekende partijen, en bestuurssecretaris Inge Willems, die verschijnt voor de tweede verwerende partij, zijn gehoord.

Auditeur An Van den broeck heeft een met dit arrest gedeeltelijk andersluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3. De verzoekende partijen zijn eigenaar van het perceel, kadastraal bekend sectie A, nr. 88/k, gelegen Galgestraat 189 te Sint-Truiden, waarop zich aan de zuidzijde hun woonhuis bevindt (hierna: het woonperceel van de verzoekende partijen). Op het woonperceel van de verzoekende partijen strekt zich ten noorden van dit woonhuis langs de Galgestraat een weide met hoogstambomen uit die de verzoekende partijen als tuin gebruiken (hierna: de tuin van de verzoekende partijen). Het woonperceel van de verzoekende partijen heeft een oppervlakte van 52,21 are.

Krachtens het bij koninklijk besluit van 5 april 1977 vastgestelde gewestplan Sint-Truiden-Tongeren ligt de tuin van de verzoekende partijen in agrarisch gebied.

Krachtens het bij het besluit van 24 april 2006 van de gemeenteraad van Sint-Truiden vastgestelde en bij besluit van 14 september 2006 van de deputatie van de provincieraad van Limburg goedgekeurde gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan «Groene Waarden» ligt de tuin van de verzoekende partijen in landschappelijk waardevol agrarisch gebied. De voorschriften voor het laatstgenoemde gebied luiden als volgt:

“6.3.1. Bestemming

Het landschappelijk waardevol agrarisch gebied is bestemd voor grondgebonden agrarisch gebruik.

Alle handelingen en werken die overeenstemmen met de agrarische bestemming, mogen worden uitgevoerd voor zover zij vereist zijn voor de exploitatie van grondgebonden landbouw en voor zover zij belevings- en/of schoonheidswaarde van het landschap niet in gevaar brengen.

Waardevolle cultuurhistorische elementen en bestaande landschapswaarden of –kernmerken moeten worden behouden en maximaal worden gevaloriseerd.

Het is verboden de grond te gebruiken op een wijze of voor doeleinden strijdig met de bestemming van agrarisch gebied. Hieronder wordt in ieder geval begrepen het gebruik van gronden als sport-, wedstrijd- of speelterrein, parkeerterrein, golfterrein, lig- of speelweide, dagcamping, als standplaats voor caravans, voor het testen van motorvoertuigen, als oefenterrein voor het racen en crossen met motoren en bromfietsen. Deze opsomming is niet beperkend.

Evenwel kunnen woningen, horecazaken, handelszaken en ambachtelijke bedrijven die bestaan op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit ruimtelijk uitvoeringsplan, vergund zijn of worden geacht vergund te zijn, bewaard blijven met behoud van de bij de inwerkingtreding van het plan vergunde of vergund geachte functie. Deze bepaling geldt enkel voor gebouwen die niet verkrot zijn en dus nog voldoen aan de elementaire eisen van stabiliteit (...)

6.3.2. Inrichting

Bij vergunningsplichtige werken die betrekking hebben op gebouwen en constructies, moeten het uiterlijk ervan, het volume, de vormen, de kleuren en de materialen van gevels en daken, evenals hun onderlinge verhoudingen, zodanig zijn dat het bouwwerk een harmonisch geheel vormt met de omgeving.

Bijkomende landbouwbedrijfsgebouwen kunnen er alleen worden toegelaten wanneer zij de aanwezige landschapselementen en de schoonheid van het landschap respecteren.

Aan horecazaken, handelszaken en ambachtelijke bedrijven die bestaan op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit ruimtelijk uitvoeringsplan

en die vergund zijn of worden geacht vergund te zijn, zijn alle soorten instandhoudingswerken, met inbegrip van structurele instandhoudingswerken (die het gebruik van het gebouw of de constructie voor de toekomst ongewijzigd veilig stellen door ingrepen die betrekking hebben op de constructieve elementen zoals het vervangen van het dakgebinte en het gedeeltelijk vervangen van de bestaande buitenmuren) toegelaten.

Ook het verbouwen en herbouwen van dergelijke gebouwen en constructies binnen het bestaande volume is toegelaten.

Bij om het even welke vergunningsplichtige ingreep op de betrokken percelen, zal de bouwheer alle buitengevels en daken van hoofd- en bijgebouwen, en de buitenaanleg waar nodig architecturaal behoorlijk afwerken zodat zij een positieve bijdrage leveren aan de schoonheid van het landschap. Ook de eventuele niet-waterdoorlatende verhardingen die meer dan 30 % van het perceel uitmaken worden bij die gelegenheid verwijderd. Conform artikel 4.6 van de gemeentelijke stedenbouwkundige vergunning kan het College bij de vergunningverlening een waarborgsom voor de volledige uitvoering van deze architecturale opwaardering vragen.

6.3.3. Beheer

De eigenaar en elke houder van een zakelijk recht op het perceel zorgen als een goede huisvader voor het beheer en onderhoud van de gebouwen, constructies, buitenaanleg en kleine landschapselementen op zodanige wijze dat de esthetische waarde ervan optimaal behouden blijft.

Voor deze bestemmingszone voert dit R.U.P. verder geen specifieke beheersvoorschriften in”.

In het laatstgenoemde uitvoeringsplan worden percelen buiten het plangebied van het bestreden uitvoeringsplan bestemd tot “Agrarisch gebied met landschappelijke waarde voor hoogstamboomgaarden” waarin het kappen van hoogstammige bomen enkel is toegelaten onder strikte voorwaarden, waaronder de verplichting tot heraanplant.

4. Op 28 augustus 2009 wordt een plenaire vergadering georganiseerd omtrent het voorontwerp van gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan “School Wilderen” van de stad Sint-Truiden. Het plan beoogt een planologisch kader te bieden voor de uitbreiding van de basisschool van het gemeenschapsonderwijs in de rand van de dorpskern van Wilderen. Bovendien wordt de buitenruimte van en rond de school gereorganiseerd met het oog op het mede-gebruik door lokale socio-culturele verenigingen en worden er parkeerzones gepland.

5. Bij besluit van 21 september 2009 van de gemeenteraad van de stad Sint-Truiden wordt het ontwerp van gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan “school Wilderen” voorlopig vastgesteld. Dit plan omvat een toelichtingsnota, een plan bestaande uit de feitelijke en juridische toestand, een bestemmingsplan, de stedenbouwkundige voorschriften en een onteigeningsplan.

Op het ontwerpplan wordt in de uiterst noordelijke punt van de tuin van de verzoekende partijen, aansluitend op de Galgestraat, een strook aangeduid van 4,3 are. In het verlengde hiervan wordt op het aan het woonperceel van de verzoekende partijen palende perceel een strook van 2,3 are aangeduid. Beide stroken samen worden door het ontwerpplan bestemd tot “open zone voor parkeren”.

6. Op 21 augustus 2009 geeft de afdeling Duurzame Landbouwontwikkeling een advies over het ontwerpplan, waarin onder meer het volgende wordt overwogen:

“Vanuit landbouwkundig standpunt is een noodzakelijke uitbreiding van de school gelegen in de dorpskern aanvaardbaar. Een uitbreiding in functie van parkeerruimte ten westen van de Galgenstraat is minder evident, aangezien dit terrein niet direct aansluit bij de school en er voldoende plek is op het naastliggende terrein van de school. Enkel indien de behoefte voor bijkomend parkeerterrein duidelijk kan aangetoond worden en indien blijkt dat men een parkeerterrein niet op de eigenlijke site kan inrichten, dan pas kan eventueel een bestemmingswijziging van het terrein aan de overkant van de straatzijde aanvaard worden. Indien men een strook grond van een landbouwgebruiksperceel wenst in te nemen, dan moet er eerst een duidelijke overeenkomst zijn met de eigenaar en de gebruiker van het betrokken landbouwperceel en er dient een billijke vergoeding te worden voorzien voor beide betrokken partijen. Dit zijn de voorwaarden die aan dit gunstig advies zijn verbonden. Pas indien aan deze voorwaarden kan voldaan worden geeft de afdeling Duurzame Landbouwontwikkeling een gunstig advies voor het voorstel”.

7. Tijdens het openbaar onderzoek, georganiseerd van 1 oktober 2009 tot en met 1 december 2009 en verlengd tot 20 december 2009, wordt één bezwaarschrift ingediend, door de verzoekende partijen.

In dit bezwaarschrift verzetten de verzoekende partijen zich tegen de “open zone voor parkeren”. Zij menen dat de aanleg van die zone “eminent de waarde” van hun eigendom zou aantasten. Zij wijzen op de

zichthinder en privacy-problemen omwille van de inkijk die zal kunnen worden genomen van op de parking. Zij beroepen zich op het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan «Groene Waarden», waarvan ze stellen dat het hoogstamboomgaarden beschermt met een rooiverbod en de verplichte vervanging als zieke of dode bomen moeten worden gekapt. De verzoekende partijen wijzen er op dat de ligging in landschappelijk waardevol agrarisch gebied meebrengt dat er in hun tuin “geen enkel bouwwerk gedoogd wordt”, zodat zij van een stedelijke ambtenaar “injunctie hebben gekregen om een vijver en een terras die er aanwezig waren toen zij de woning kochten respectievelijk te dempen en te verwijderen”. Volgens de verzoekende partijen beschikt de school vooraan en langs Galgestraat over twee parkings die overdag nauwelijks worden gebruikt en was er tot voor kort achter de school een stadsgrond aanwezig die beter (want veiliger aan dezelfde kant van Galgestraat) als parking kon worden benut maar die recent is opgeofferd voor de uitbreiding van de gebouwen van de jeugdbeweging en voor een petanquebaan, zaken die niet als doelstellingen van openbaar nut kunnen worden beschouwd. Volgens de verzoekende partijen bevindt zich langs de zijde van de school langs Galgestraat nog een vrij perceel in het woongebied met landelijk karakter dat beter voor een parking in aanmerking komt.

De bestemming van de open zone voor parkeren is, zo menen de verzoekende partijen, strijdig met de beginselen van het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan. Deze herbestemming strookt ook niet met de provinciale optie van het tegengaan van verdere versnippering van het geselecteerde agrarisch gebied van provinciaal belang. Tot slot geven de verzoekende partijen omstandig aan dat het niet de bevoegdheid van de gemeente is om landschappelijk waardevol agrarisch gebied te bestemmen, maar dat dit volgens het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen (hierna: RSV) een bevoegdheid van de Vlaamse regering is.

8. Blijkens het verslag neemt de gemeentelijke commissie voor ruimtelijke ordening (hierna: GECORO) op 21 december 2009 de volgende beslissing:

“Definitieve aanvaarding RUP School Wilderen

Jan Baelus geeft de nodige uitleg met betrekking tot het definitief ontwerp (zie bijgevoegd verslag Visie/adviezen/bezwaren).

Jan Baelus geeft overzicht en gaat in op de adviezen en de bezwaarschriften.

Vragen

een onteigening is voorzien voor 2 eigendommen tussenliggend van de school.

vragen omtrent drukte van de weg

40 wagens zijn voorzien.

Zie ook vorig advies van de GECORO omtrent de veiligheid en oversteekbaarheid met betrekking tot/cfr. erfdienstbaarheid: de 2 bemerkingen zijn verwerkt in het definitief voorstel.

Beraadslaging

De GECORO neemt punt voor punt de behandeling/verslag van de ontwerper door en bediscussieert het bezwaarschrift.

De GECORO stelt dat de argumentatie van de ontwerper voor het weerleggen van het bezwaarschrift kan gevolgd worden”.

In het bij de laatstgenoemde beslissing gevoegde “verslag van de procedure de commodo et incommodo” wordt onder meer het volgende gesteld:

“Het gedeelte van de, overigens inderdaad waardevolle, kersenboomgaard waar de open zone voor parkeren wordt voorzien, is een minder onderhouden deel met minder bomen en ook enkele dode bomen. De voorschriften van het RUP verplichten bij de aanleg van de open zone voor parkeren de aanplant van nieuwe hoogstambomen zodat de boomgaard wordt hersteld.

De betreffende hoogstamboomgaard heeft inderdaad door het RUP Groene Waarden een bestemming van landschappelijk waardevol agrarisch gebied gekregen, maar deze bestemmingscategorie houdt niet in dat er geen enkel bouwwerk toegelaten is, wel dat een bouwwerk op landbouw is gericht en dat het zich landschappelijk inpast. Die gerichtheid op landbouw wordt voor het stukje met de parking, overeenkomstig de bepalingen uit de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening die herzieningen van RUP's toelaat, met voorliggend RUP in functie van nieuwe behoeften herbekeken. Voor de constructies waarnaar bezwaarden verwijzen, blijft de bestemming van landschappelijk waardevol agrarisch gebied en dus ook de gerichtheid op landbouw van kracht. Wat het landschappelijk aspect betreft, verplichten de RUP-voorschriften bij de aanleg van de open zone voor parkeren elementen van inpassing in het landschap (hoogstammige bomen, hagen, ...).

De aspecten van privacy, inkijk in de tuin en uitkijk op de parking dienen in hun context gezien. De tuin waarop er volgens bezwaarden inkijk is gekomen is tussen de woning van bezwaarden en die van de buur 30 tot 40 m breed en de afstand van de nieuw voorziene parking tot de woning van bezwaarden is bedraagt minstens 50 m. De RUP-voorschriften voor de open zone voor parkeren verplichten de aanplant van een haag in de

richting van de tuin/hoogstam boomgaard van bezwaarden. Deze afstanden en aanplantverplichting geven voldoende garantie dat de privacy van bezwaarden in hun woning en ook in de hoogstamboomgaard niet wordt aangetast.

De parking op het plein aan Zoutleeuwsesteenweg voor de school wordt overdag gebruikt door leerkrachten en dit zal in de toekomst eveneens en nog meer het geval zijn. De niet-ingerichte parking aan de zij-ingang van de school langs Galgestraat wordt in het concept van de uitbouw van de school tot een verenigingscentrum voor Wilderen mee ingeschakeld als buitenruimte voor zowel de school als voor de jeugdvereniging als voor de andere verenigingen en kan daardoor niet langer meer als parking fungeren. Dergelijke functies behoren tot de uitrusting aan gemeenschapsvoorzieningen in een dorp, passen dus in een (voormalige) woonzone met landelijk karakter en in de (nieuwe) zone voor gemeenschapsvoorzieningen en zijn dus wel degelijk van openbaar nut. Het vrije perceel in woonzone aan de zijde van de school langs Galgestaat waarnaar bezwaarden (zonder concrete aanduiding) verwijzen, kan alleen het smalle perceel net ten noorden van de gebouwen van de jeugdbeweging zijn. Uiteraard is dit als mogelijkheid voor een nieuwe parkinglocatie onderzocht, maar de breedte ervan laat niet de beoogde in- en uitrijlus toe die noodzakelijk is voor het vlotte verloop van brengen en halen van de schoolkinderen; met de langsoriëntatie van de thans voorziene open zone voor parkeren is dit wel mogelijk. En tegelijk accentueert de ordening van de parking in het RUP de poort van de noordelijke dorps toegang zoals voorzien in het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan.

De aantasting van de waarde van het eigendom van bezwaarden door de aanleg van en de verwerving voor de open zone voor parkeren is minder eminent dan gemeld. De inname betreft minder dan 7 % van de totaliteit van de percelen van woning en boomgaard en wordt bij de onteigening vergoed.

Beide relevante RUP's zijn uitvoeringen van het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan. Het RUP Groene Waarde beoogt inderdaad landschappelijke waarden te beschermen en heeft daartoe alle niet-bebouwde delen van het noordwestelijk gemengd gebied die voorheen een gewone agrarische bescherming hadden omgezet naar landschappelijk waardevol agrarisch gebied, zo ook het niet-bebouwde deel van het perceel van bezwaarden. Hierbij is niet in detail onderzocht of bepaalde delen daarvan later misschien een andere bestemming zouden kunnen of moeten krijgen wanneer daar toen geen concrete aanleiding voor aanwezig was. Ook in dit geval was dit niet het geval. Het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan stelt immers nergens dat het noordwestelijk gemengd gebied volledig agrarisch moet zijn, wel dat het landschappelijk goed moet ontwikkelen. In de logica van het planningsysteem kan een dergelijke detaillering immers in een later RUP dat de bestemming van landschappelijk waardevol agrarisch gebied herzielt worden vastgelegd. De versterking van de voorzieningen voor het dorp Wilderen, die met voorliggend RUP wordt beoogd, is een andere uitvoering van het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan. Deze past binnen de andere optie van een goede landschappelijke ontwikkeling, als ze op een manier wordt gerealiseerd die de landschappelijke waarden ondersteunt.

Zoals hoger al vermeld bieden de RUP-voorschriften hiertoe de nodige garanties.

In de toelichtingsnota is inderdaad aangegeven dat de herbestemming van de open zone voor parkeren mogelijk strijdig zou kunnen zijn met de provinciale selectie van agrarisch gebied van provinciaal belang, afhankelijk van de omvang daarvan. Een dergelijke provinciale selectie wil immers niet zeggen dat er geen agrarisch gebied meer zou mogen worden omgezet, maar wel dat dit beperkt moet zijn en goed afgewogen. De toelichtingsnota geeft die afweging weer en de provincie heeft zich hiermee in de plenaire vergadering akkoord verklaard.

De redenering dat alleen de Vlaamse regering bevoegd zou zijn om landschappelijk waardevol agrarisch gebied te herbestemmen is voor dit RUP, dat geen landschappelijk waardevol agrarisch gebied bestemt, niet relevant. Zij staat overigens haaks op het subsidiariteitsbeginsel dat in het decreet RO reeds aanwezig is en in de nieuwe Vlaamse Codex nog is aangescherpt”.

9. Op 21 december 2009 neemt de gemeenteraad van de stad Sint-Truiden het eerste bestreden besluit, waarin onder meer het volgende wordt gesteld:

“Artikel 1: Er wordt kennis genome van de uitslag van het openbaar onderzoek en het advies van de GECORO.

Artikel 2: Het standpunt wordt bijgetreden van de ontwerper en van de gemeentelijke stedenbouwkundig ambtenaar inzake het ingediende bezwaar en adviezen zoals dit verwoord is in hun verslag van de procedure de comodo et incommodo. De voorschriften, met de aanpassingen en/of verduidelijkingen in de artikels worden goedgekeurd. Dit verslag maakt integrerend deel uit van dit besluit.

Artikel 3: Het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP) “school Wilderen”, omvattende toelichtingsnota, feitelijke en juridische toestand + grafisch plan, stedenbouwkundige voorschriften en een onteigeningsplan, wordt definitief aanvaard”.

Het goedgekeurde onteigeningsplan voorziet in de onteigening van de twee in randnummer 5 bedoelde stroken.

10. Zoals het ontwerpplan bestemt het definitief vastgestelde plan de laatstgenoemde stroken tot “open zone voor parkeren”. De stedenbouwkundige voorschriften voor deze zone luiden als volgt:

“8.16. Open zone voor parkeren

8.16.1. Bestemming

categorie van gebiedsaanduiding 8: lijninfrastructuur

De open zones voor parkeren zijn bestemd voor gebouwgebonden parkeer- en stallingsplaatsen van wagens (volgens de bepalingen van artikel 5.1, toegepast op de bestemmingszone voor gemeenschapsvoorzieningen binnen het plangebied van dit RUP) en vervullen, naast deze parkeerfunctie ook een functie als open, begroende ruimte voor de omgeving.

Als nevenbestemming kan het College van Burgemeester en Schepenen (indien de oppervlakte van een open zone voor parkeren dit in verhouding tot het nastrevenswaardig aantal parkeerplaatsen voor de voornoemde aanleunende bestemmingszones dit toelaat), op advies van de Bouwcommissie Buitengebied, bepalen dat er in die zone aanvullend ook collectieve autostandplaatsen verplicht moeten worden gerealiseerd (zie ook artikel 5.2) en hoeveel van deze plaatsen voor lang-, voor halflang- of voor bewonersparkeren beschikbaar moeten zijn. In dit geval is de open zone voor collectief parkeren op de vastgelegde tijdstippen verplicht publiek toegankelijk en kunnen er, wanneer de initiatiefnemer dit voldoende motiveert, ook kleinschalige gemeenschapsvoorzieningen worden toegelaten.

8.16.2. Inrichting

Toelaatbare werken

De gebouwgebonden en eventuele collectieve autostandplaatsen (...) voldoen aan de inrichtingsvoorschriften van artikel 5.3 en van dit artikel 8.16.2 en aan de wettelijke veiligheidsvoorschriften terzake. Om de draagkracht van de betreffende sites in het buitengebied niet te overschrijden en tegelijk de omvang van de zone beperkt te houden wordt de open zone voor parkeren zodanig ingericht dat er niet meer dan 1 parkeer- of stallingsplaats per 20 m² open zone voor parkeren aanwezig is. In een open zone voor parkeren dient minstens één parkeerplaats voor personen met een verminderde beweeglijkheid te worden voorzien en ingericht.

In de open zones voor parkeren mag :

- bij aanleg van de parkeerplaatsen in open lucht, maximum 15 % van de oppervlakte per zone worden verhard met waterondoorlatend materialen en maximum 50 % met waterdoorlatende grasdallen; in de rest van de zone zijn geen andere verhardingen toegelaten dan donkerkleurige waterdoorlatende kunststof graswapening die onder het maaiveld wordt aangebracht;
- op maximaal 10 % van de oppervlakte per zone een of meerdere kleine constructies zoals tuilmuren, reclame-inrichtingen, masten, speeltuigen en sculpturen, pergola's, prieeltjes, overkappingen voor fietsen worden geconstrueerd. Deze worden verzorgd, sober en aantrekkelijk afgewerkt;
- indien collectieve parkeerplaatsen worden opgelegd of toegelaten: een kleinschalige gemeenschapsvoorziening (speelhoek, ontmoetingsruimte, ... van maximaal 100 m²) worden voorzien op begane grond;
- een ondergrondse leiding met bijhorende installaties worden aangelegd en onderhouden.

Voor zover deze niet aanwezig zijn, moeten hoogstammige bomen worden aangeplant aan één boom per volle 250 m² niet-bebouwde oppervlakte in de open zone voor parkeren op dat perceel; het College kan de plaats daarvan aanduiden.

In de aanleg en inrichting van de open zones voor parkeren wordt bijzondere aandacht besteed aan een aantrekkelijke afwerking naar aanleunende delen van het openbaar domein en van open ruimten met hagen van max. 1,5 m hoogte; ook is in voorkomend geval een visueel aantrekkelijke en veilige afwerking naar de omliggende tuinen verplicht.

Waterafvoer en -hergebruik

Regenwater afkomstig van verhardingen en eventuele daken wordt conform de bepalingen in de gemeentelijke geïntegreerde stedenbouwkundige verordening opgevangen, gebufferd, in voorkomend geval gezuiverd, gebruikt en in laatste instantie geloosd. Evenwel dient een strenger maximaal lozingsdebiet van het gebufferde hemelwater van maximum 720 liter per uur en per 100 m² verharde en/of dakoppervlakte toegepast, waarbij de infiltratiegrachten en andere infiltratievoorzieningen zoals wadi's uitgevoerd worden in open waterstructuren.

De wijze waarop dit wordt georganiseerd is in de bundel van de aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning te vermelden.

Verboden werken

Volgende werken en handelingen zijn niet toegelaten omdat zij niet verzoenbaar zijn met het karakter en de waardevolle kenmerken van de zone en haar omgeving :

- alle zonevreemde activiteiten en handelingen, met uitzondering van deze opgesomd als toegelaten werken onder artikel 8.16.2;
- het plaatsen van afsluitingen bestaande uit betonnen, metalen of kunststofelementen;
- alle reliëfwijzigingen (ophogen, afgraven, egaliseren, dempen van poelen), ook deze van minder dan 0,50 m, die niet strikt noodzakelijk zijn voor de veiligheid en het functioneren van de toegelaten activiteiten, voor buffering naar de omgeving of voor buffering en indringing van oppervlaktewater;
- het verlagen van de grondwaterstand door ontwatering, drainage, irrigeren, met uitzondering van de vergunningsplichtige tijdelijke verlaging om vergunde bouwwerken mogelijk te maken;
- het aanplanten van niet-traditionele bomen of heesters;
- ingrepen die een duurzame wijziging van de vegetatie voor gevolg kunnen hebben en die niet strikt noodzakelijk zijn voor de veiligheid en het functioneren van de toegelaten activiteiten of voor buffering naar de omgeving, in het bijzonder het rooien van struwelen, houtachtige beplantingen, oude heggen of hagen, houtkanten, houtwallen, hoogstambomen met streekfruit, alleenstaande bomen, bomenrijen en bossen. Het rooien van laagstamfruitbomen is zonder meer toegelaten;
- het aanbrengen van reclames en publiciteit, andere dan zijn toegelaten door de gemeentelijke stedenbouwkundige verordening.

Verplichte werken

In het kader van het artikel in het Decreet Ruimtelijke Ordening dat de lasten en voorwaarden bij vergunningen omschrijft, dienen in voorkomend geval, en in elk geval voorafgaandelijk aan om het even welke andere handeling of werk waarvoor vergunning dient aangevraagd en is verleend, volgende verplichte werken en handelingen te worden uitgevoerd :

- het verwijderen van overtallige verharde oppervlakten bovenop de toegelaten oppervlakte zoals omschreven bij de toegelaten werken in artikel 8.16.2;
- het egaliseren van niet vergunde ophogingen, uit te voeren op dergelijke wijze dat het overige oorspronkelijke maaiveld niet wordt verstoord;
- het verwijderen van opgeslagen materiaal dat zichtbaar is van buiten het perceel en/of dat gelegen is in een aanpalende onbebouwde zone voor open ruimten en buffer;
- het wegnemen van niet-traditionele of streekvreemde aanplantingen en afschermingen;
- de aanplant van de hoogstammige bomen en van afschermende hagen in de open zone voor parkeren zoals omschreven in artikel 8.16.2.

8.16.3. Beheer

Voor de percelen uit deze bestemmingszone aangeduid op het onteigeningsplan, wordt een onteigening ingesteld: de onteigeningsmachtiging kan worden uitgevoerd door de Stad Sint-Truiden.

De eigenaar en elke houder van een zakelijk recht op het perceel zorgen als een goede huisvader voor het beheer en onderhoud van de gebouwen, constructies, buitenaanleg en kleine landschapselementen op zodanige wijze dat de esthetische waarde ervan optimaal behouden blijft.

Voor deze bestemmingszone voert dit RUP verder geen specifieke beheersvoorschriften in”.

11. In de toelichtingsnota bij het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan “School Wilderen” wordt aangaande de overeenstemming met het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan (hierna: GRS) en het provinciaal ruimtelijk structuurplan (hierna: PRS) en inzake de effecten voor de landbouwstructuur het volgende overwogen:

“De schoolsite van Wilderen is gelegen in het gemengd noordwestelijk gebied, in de rand van het (middelgrote) dorp. Het ontwikkelingsperspectief (zie omliggende cel in de tabel) is er dan ook het ruimste mogelijke. Bestaande activiteiten, verweven in het dorpsweefsel kunnen er worden verbouwd en herbouwd en het inbrengen van nieuwe passende activiteiten is er mogelijk. Een uitbreiding van de basisschool van het dorp / dorpengeheel en de reorganisatie van ruimten en lokalen voor het lokale verenigingsleven zijn er vanuit deze deelruimtebenadering zonder meer zinvol en mogelijk.

(...)

Van de elementen die in dit R.U.P. school Wilderen worden opgenomen, zijn er weinig of geen overlappingen met een provinciale bevoegdheid en sporen de inhoudelijke opties in belangrijke mate met deze uit het provinciale structuurplan.

De herbestemming van delen agrarisch gebied in de directe dorpsrand kan mogelijk conflicteren met de provinciale optie tot het vrijwaren van de structuurbepalende grondgebonden landbouw en het tegengaan van verdere

versnippering in het geselecteerde agrarisch gebied van provinciaal belang. Dit is afhankelijk van de omvang en aard van de eventuele bestemmingswijzigingen en van het belang van betrokken percelen voor het ruimer agrarisch geheel. Verderop in deze toelichtingsnota wordt dit aspect inhoudelijk beargumenteerd.”

(...)

Ten opzichte van de bestemmingen die in het gewestplan en in het R.U.P. groene waarden zijn vastgelegd, zijn in het thans voorliggende ontwikkelingsperspectief voor de gehele site drie factoren aanwezig die het landbouwgebruik van delen ervan bemoeilijken of beperken. Ten opzichte van de reëel aanwezige situatie betreft het twee van die drie elementen.

De hoogstamboomgaard in het oostelijk deel van het plangebied (ca. 0,2 ha in relatief lage bomendichtheid) blijft wel behouden en kan verder fruit opleveren, maar niet meer op een werkzame manier voor de beroepslandbouw. De delen met agrarische bestemming in het midden van het plangebied hebben al meerdere jaren een vergunde inrichting als speeltuin en half-verharde parking en kennen in de praktijk geen landbouwgebruik meer. De aan de gang zijnde vergunde uitbreiding van de jeugdbewegingslokalen bevestigt dit nog. De strook (ca. 20 m breed, ca. 0,08 ha groot) langs / ten westen van Galgestraat die voor de groene parking wordt ingeschakeld, neemt een deel van een hoogstamboomgaard (ca. 800 m², evenwel met alleen dode bomen).

De vraag die vanuit de planningscontext (zie hoofdstuk 3) voorligt is of en in welke mate deze twee innames van effectief gebruikte landbouwpercelen (ca. 0,3 ha in totaal) binnen dit niet herbevestigd agrarisch gebied de agrarische structuur van het land- en tuinbouwgebied van Duras en Nieuwenhoven of van het agrarisch gebied van provinciaal belang aantast en daardoor in tegenspraak zou zijn met de gewenste ruimtelijke structuur voor landbouw, bos en natuur in Haspengouw-Voeren en/of met het provinciaal ruimtelijk structuurplan. Verschillende aspecten zijn hierbij van belang :

- de omvang: deze innames zijn – zeker voor beroepslandbouw – van een verwaarloosbaar kleine omvang
- de aanwezigheid van landbouwbedrijfsgebouwen en huiskavels: een van de beide innames (de oostelijke) wordt vermoedelijk uitgebaat door het landbouwbedrijf in de hoeve naast de school en kan dus als een huiskavel worden beschouwd. Het betreft een uitbollend bedrijf met een oudere bedrijfsleider
- de huidige agrarische bedrijfsvoering: gelet op de zeer beperkte omvang van de innames (en vermoedelijk dan nog van verschillende bedrijven) kunnen deze nagenoeg onmogelijk een groot effect op de bedrijfsvoering van de betrokken bedrijven hebben. De inname voor de parking (louter in dode delen van een – op zich al economisch minder rendabele – hoogstamboomgaard heeft totaal geen negatieve impact op de huidige agrarische bedrijfsvoering
- de samenhang van het landbouwgebied: de betrokken innames zijn enerzijds in de ‘oksel’ van de dorpsrand en anderzijds tussen bestaande woonbebouwing in gelegen en zijn daardoor helemaal aan de rand van het functioneel samenhangende landbouwgebied gesitueerd. Het betreft ook

onderdelen van relatief kleine kavels die buiten de vroeger doorgevoerde ruilverkaveling vallen

– de herbestemmingen qua ruimtebeslag goed worden afgewogen: de site is zo compact mogelijk opgezet en is doorheen het planningsproces nog ingeperkt – de herbestemmingen tegen bestaande bebouwing aan worden gesitueerd: de site wordt tegen de rand van en in het bestemde woongebied voorzien.

Geconcludeerd kan worden dat de uitbreiding van de schoolsite in de dorpsrand en buiten het herbevestigd agrarisch gebied geen betekenisvolle schade geeft aan de lokale landbouwstructuur, en evenmin aan de leefbaarheid van een landbouwbedrijf”.

12. Op 29 april 2010 neemt de deputatie van de provincieraad van Limburg het tweede bestreden besluit, waarin onder meer het volgende wordt gesteld:

“Artikel 1 - Het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan “School Wilderen” te Sint-Truiden, wordt goedgekeurd.

Artikel 2 - Het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan “School Wilderen”, te Sint-Truiden, bestaande uit de toelichtingsnota, de stedenbouwkundige voorschriften, het plan met de bestaande feitelijke en juridische toestand en het grafisch plan en bijhorend onteigeningsplan, wordt als een integrerende bijlage bij dit besluit gevoegd.

Artikel 3 – Het verslag van de procedure de commodo et incommodo wordt als een integrerende bijlage bij dit besluit gevoegd.

Artikel 4 – De stad Sint-Truiden wordt ertoe gemachtigd om over te gaan tot de gerechtelijke onteigening van de onroerende goederen gelegen te Sint-Truiden, met een totale in te nemen oppervlakte en kadastraal gekend zoals vermeld op het in bijlage gevoegd onteigeningsplan, met het oog op de realisatie van het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan “School Wilderen”.

IV. Onderzoek van de middelen

A. Eerste middel

Standpunt van de partijen

13. In het eerste middel voeren de verzoekende partijen de schending aan van het koninklijk besluit van 5 april 1977 houdende vaststelling van het gewestplan Sint-Truiden – Tongeren, van de decreten van 16 december 1997 en 19 maart 2004 houdende bekrachtiging van de bindende bepalingen van

het RSV, van de artikelen 2.1.1, § 6 (lees: 2.1.2, § 6) en 2.1.3, § 10 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (hierna: VCRO), alsook van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, met name het motiveringsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel.

De verzoekende partijen zetten uiteen dat de wijziging van de gewestplanbestemming van agrarisch gebied naar “open zone voor parkeren” diende te gebeuren door een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan. Uit de aangehaalde decretale bepalingen volgt voor de Vlaamse regering immers de verplichting om door middel van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan de agrarische gebieden opnieuw af te bakenen. De bindende bepalingen van het RSV, die door de decreetgever werden bekrachtigd en aldus decretale waarde hebben gekregen, voorzien immers dat het Vlaamse Gewest in gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen 750.000 ha. agrarisch gebied, ruimtelijk bestemd voor de beroepslandbouw, afbakent. Uit artikel 2.1.2, § 6 VCRO volgt dat de Vlaamse regering verplicht is tot het opmaken van ruimtelijke uitvoeringsplannen om de gewestplannen in overeenstemming te brengen met het RSV.

Zoals blijkt uit de rechtspraak van het Hof van Cassatie kan zelfs in de gevallen waarin, zoals hier, geen wetsbepaling aan de uitvoerende macht een termijn voorschrijft om een verordening uit te vaardigen, dat verzuim een fout zijn in de zin van de artikelen 1382-1383 van het Burgerlijk Wetboek.

Dat de Vlaamse regering op 5 december 2005 een beleidsmatige beslissing voor de regio Haspengouw-Voeren heeft genomen om het plangebied van het bestreden uitvoeringsplan niet op te nemen bij de herbevestigde agrarisch gebieden, is volgens de verzoekende partijen niet relevant aangezien die beslissing geen gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan is dat door de Vlaamse regering moest worden opgesteld op grond van het RSV.

De verzoekende partijen wijzen er op dat de geldende bestemmingsvoorschriften van het gewestplan blijven gelden zolang zij niet door een ander plan zijn vervangen. Volgens de verzoekende partijen moest het laatstgenoemde plan een gewestelijke ruimtelijk uitvoeringsplan zijn en kon het geen gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan zijn. Hoe dan ook kan een gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan niet afwijken van de verordenende

voorschriften van het gewestplan zonder dat dit gewestplan werd gewijzigd door een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan of werd opgeheven.

14. In haar memorie van antwoord wijst de tweede verwerende partij erop dat krachtens artikel 7.4.5. VCRO de voorschriften van de ruimtelijke uitvoeringsplannen voor het grondgebied waarop ze betrekking hebben de voorschriften van het gewestplan vervangen, tenzij het ruimtelijk uitvoeringsplan het uitdrukkelijk anders bepaalt. Hieruit blijkt dat een ruimtelijk uitvoeringsplan hoe dan ook niet moet worden getoetst aan de gewestplanbestemming, zodat het middel niet ontvankelijk is in zoverre het de schending aanvoert van het gewestplan Sint-Truiden – Tongeren.

Volgens de tweede verwerende partij verplicht de bepaling uit het RSV waarop de verzoekende partijen zich beroepen het Vlaamse Gewest om 750.000 ha agrarisch gebied af te bakenen, maar houdt deze bepaling geenszins in dat een gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan in overeenstemming met de ruimtelijke structuurplannen een wijziging doorvoert ten aanzien van een voorheen geldende gewestplanbestemming als agrarisch gebied, tenzij - wat in onderhavige zaak niet het geval is - de percelen zouden zijn opgenomen in een op Vlaams niveau op grond van het RSV afgebakend (of herbevestigd) “agrarisch gebied”. Volgens de tweede verwerende partij wordt deze redenering bevestigd in omzendbrieven van de Vlaamse minister van ruimtelijke ordening nr. RO/2005/01 van 23 december 2005 en nr. RO/2010/01 van 7 mei 2010. Volgens deze omzendbrieven kan een gemeente zelfs binnen een op Vlaams niveau herbevestigd agrarisch gebied nog steeds planningsinitiatieven nemen met inachtnaam van de inhoudelijke uitgangspunten en de kwantitatieve opties ten aanzien van de hoofdfunctie landbouw.

Tot slot voert de tweede verwerende partij aan dat het vaststellen van het bestreden uitvoeringsplan op grond van het subsidiariteitsbeginsel behoort tot de taken van de stad Sint-Truiden.

15. In hun memorie van wederantwoord voeren de verzoekende partijen aan dat, in de veronderstelling dat de door de tweede verwerende partij aangevoerde omzendbrieven al een juridisch bindende en ook geldige waarde

zouden hebben, niet kan worden ingezien hoe een “open zone voor parkeren” kan worden verenigd met de inhoudelijke uitgangspunten en de kwantitatieve opties ten aanzien van de hoofdfunctie landbouw.

Tot slot voeren de verzoekende partijen aan dat het subsidiariteitsbeginsel slechts kan gelden voor die materies die niet uitdrukkelijk aan een welbepaald planningsniveau zijn toegewezen zoals dat hier overduidelijk wel het geval is.

16. In hun laatste memorie benadrukken de verzoekende partijen dat het pas is wanneer het Vlaamse Gewest door het vaststellen van uitvoeringsplannen uitvoering zal hebben gegeven aan haar verplichting om agrarisch gebied af te bakenen en aan bepaalde gronden die volgens de gewestplanbestemming agrarisch gebied zijn niet langer de bestemming van agrarisch gebied voorbehoudt, dat de gemeentelijke en provinciale overheden ter zake planningsinitiatieven kunnen nemen.

Beoordeling

17. De bepaling van het RSV waarop de verzoekende partijen zich beroepen luidt als volgt:

“2. Afbakening van de gebieden van de natuurlijke en de agrarische structuur

(...)

2.2. Agrarisch gebied

(...)

Het Vlaams Gewest bakt in de gewestplannen of in gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen 750.000 ha agrarisch gebied, ruimtelijk bestemd voor de beroepslandbouw, af.

Binnen de 750.000 ha worden bouwvrije zones aangeduid. Bouwvrije zones zijn samenhangende zones die veeleer beperkt zijn in oppervlakte”.

Volgens de verzoekende partijen verbiedt de geciteerde bepaling van het RSV de ombestemming van een agrarisch gebied tot een “open zone voor parkeren” door middel van een gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan. Het uitgangspunt van het middel is dat in de aangehaalde bepaling van het RSV een chronologie besloten ligt waarbij eerst het Vlaamse

Gewest de gewestplannen in overeenstemming moet brengen met het RSV door in gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen agrarische gebieden af te bakenen. Pas daarna zou er een gemeentelijk planningsinitiatief kunnen worden genomen ten aanzien van een grond die door het gewestplan tot agrarisch gebied was bestemd en waarvoor een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan de bestemming van agrarisch gebied niet langer voorbehoudt.

Er dient te worden vastgesteld dat in de aangehaalde bepalingen van het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen geenszins enige chronologie kan worden gelezen die met zich mee zou brengen dat een gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan een agrarisch gebied van het gewestplan geen niet-agrarische bestemming kan geven zolang het Vlaamse Gewest de in het RSV voorziene oppervlakte aan agrarisch gebied niet heeft afgebakend. De aangehaalde bepaling van het RSV bevat uitsluitend in hoofde van het Vlaamse Gewest een kwantitatieve verplichting om bepaalde gebieden af te bakenen in gewestplannen of in gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen.

Het uitgangspunt van het middel faalt. Het blijkt niet hoe uit de beweerde nalatigheid van het Vlaamse Gewest om een bindende bepaling van het RSV uit te voeren, de onbevoegdheid van de eerste verwerende partij zou volgen om het bestreden uitvoeringsplan vast te stellen.

18. Zoals blijkt uit het door de tweede verwerende partij aangehaalde artikel 7.4.5. VCRO en ook is bevestigd tijdens de parlementaire bespreking (Parl. St. Vl. Parl. 1998-1999, nr. 1332/1, 81 en nr. 1332/8, 8-10) kan een gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan het bestaande gewestplan vervangen.

Ten overvloede weze er aan herinnerd dat de ruimtelijke uitvoeringsplannen toekomstgericht zijn, zodat de daardoor gegeven bestemming niet dient overeen te stemmen met de bestaande toestand of met de in het gewestplan gegeven bestemming.

19. Het eerste middel is niet gegrond.

B. Tweede middel

Standpunt van de partijen

20. In het tweede middel voeren de verzoekende partijen de schending aan van de artikelen 2.1.14 en 2.2.2, § 1, 4° VCRO, en van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, met name “het beginsel van zorgvuldige feitenbevinding en behoorlijke belangenafweging”, het redelijkheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel.

De verzoekende partijen wijzen er op dat het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan «Groene Waarden» hun tuin bestemt tot landschappelijk waardevol agrarisch gebied.

Op grond van het GRS moet hun tuin gesitueerd worden in het gemengd noordwestelijk geheel van Vochtig Haspengouw. De verzoekende partijen halen volgende citaten uit de toelichtingsnota bij het bestreden uitvoeringsplan aan:

“In het algemeen is het beleid gericht op het ontwikkelen en beheren van het gebied met natuurverbindingscorridors tussen de te beschermen en te versterken grote gehelen natuur aangewezen. Constructies bij verbouwing of nieuwbouw moeten qua uitzicht in het landschap passen en rekening houden met de aanwezige waarden.

(...)

Volgende elementen worden onderscheiden:

- de te beschermen en te versterken grote gehelen natuur (Nieuwenhoven-Metseren, Metseren-Melveren-Terkelen, Nieuwenhoven, Kluisbos);
- het op te waarderen gewoon concentrisch dorp Wilderen en de op te waarderen typerende straatdorpen Nieuwenhoven, Runkelen, Gorseem en Kortenbos en het gehucht Metsteren;
- de beekvalleien buiten de dorpskernen, te ontwikkelen als natuurgebied of als natuurlijke dragers met verweving van natuur en geïntegreerde fruitteelt met landschappelijke waarde, in de dorpen alleen voorzien van passende randbebouwing;
- de landbouwgronden met (te ontwikkelen) landschappelijk waarde;
- de uit te bouwen en te ordenen noordelijke recreatieve as”.

De verzoekende partijen concluderen dat op grond van het GRS in het betrokken gebied de bescherming van de bestaande landschappelijke waarden voorop moet staan. Zij wijzen er op dat in het ruimtelijk uitvoeringsplan

“Groene Waarden” hoogstamboomgaarden bescherming krijgen met rooiverbod en verplichte vervanging als er zieke of dode bomen moeten worden gekapt. De verzoekende partijen wijzen er op dat de doorwerking van dat landschappelijk waardevol agrarisch gebied dermate groot is dat zij van een stedelijke ambtenaar “injunctie kregen (...) om een vijver achter hun woning en een houten beplankt en overdekt terras, beiden achter de woning en aan de rand van dat landschappelijk waardevol agrarisch gebied gelegen respectievelijk te dempen en volledig af te breken en te verwijderen”. Ten overvloede wijzen zij er op dat de landbouwbesteding van hun tuin niet artificieel is, gelet op de perenplantage die op het aangrenzende perceel op professionele wordt uitgebraat.

Op grond van artikel 2.2.2, § 1, 4° VCRO moet een ruimtelijk uitvoeringsplan de relatie aangeven met het structuurplan waarvan het de uitvoering is. De vraag rijst hoe de relatie van het bestreden uitvoeringsplan met het GRS kan worden verantwoord nu het ten opzichte van het ruimtelijk uitvoeringsplan “Groene Waarden” - dat uitvoering geeft aan hetzelfde GRS - aan hetzelfde stuk grond een radicaal tegengestelde bestemming geeft. Noch hetgeen het eerste bestreden besluit stelt inzake het realiseren van ontbrekende voorzieningen, noch het feit dat het GRS voorziet in het versterken van het dorp Wilderen verantwoordt volgens de verzoekende partijen dat gebied wordt ingenomen waarvan het GRS stelt dat de bestaande landschappelijke waarde ervan moet worden beschermd en ter uitvoering waarvan het ruimtelijk uitvoeringsplan “Groene Waarden” voorziet dat de bestaande landschappelijke en natuurlijke waarde van het gebied moet worden behouden met een rooiverbod en een verplichte vervanging voor zieke of dode bomen.

De verzoekende partijen verwijzen naar het advies van de afdeling Duurzame Landbouwonwikkeling (randnr. 6) en naar hun vierde middel om te betogen dat aan de zijde van de Galgestraat waar hun woonperceel met tuin gelegen is er geen behoefte en geen noodzaak is een parking aan te leggen.

Ook in het PRS is de grond geselecteerd als agrarisch gebied van provinciaal belang. Het GRS moet in dat licht worden geïnterpreteerd. De voornoemde selectie brengt volgens de verzoekende partijen mee dat de belangenafweging die ten grondslag ligt aan het herbestemmen van dit gebied des te overtuigender moet zijn. Het aanleggen van een parking waarbij een deel van

de hoogstamboomgaard wordt gerooid kan niet geacht worden de landschappelijke waarden te ondersteunen.

De verzoekende partijen besluiten dat in het bestreden plan de relatie met het GRS niet wordt aangegeven, “minstens dat deze motivering niet draagkrachtig is en tevens kennelijk onredelijk en niet gestoeld is op een behoorlijke en zorgvuldige belangenafweging”.

21. In haar memorie van antwoord stelt de tweede verwerende partij dat de relatie met het GRS in de bestreden besluiten uitvoerig werd beschreven. Volgens de tweede verwerende partij verzuimen de verzoekende partijen om concreet, met precieze verwijzingen naar het GRS zelf, aan te geven waarin de strijdigheid met een beleidsvisie van dat GRS gelegen is. Het aangehaalde citaat uit de toelichtingsnota bij het bestreden uitvoeringsplan, volgens hetwelk in het betrokken gebied de bescherming van de bestaande landschappelijke waarden voorop moet staan – citaat dat niet in het GRS zelf voorkomt - volstaat ter zake niet.

De tweede verwerende partij citeert de in randnummer 8 aangehaalde argumentatie. Tot slot benadrukt zij dat ook inzake de relatie met het PRS de besluitvorming afdoende en degelijk onderbouwd is.

22. Als reactie op de stelling van de tweede verwerende partij dat zij in hun verzoekschrift niet precies hebben aangegeven op welk punt het bestreden uitvoeringsplan strijdt met het GRS wijzen de verzoekende partijen in hun memorie van wederantwoord op volgende bindende bepaling van het GRS:

“Ruimtelijke kernbeslissing 16 - planologische bescherming en gerichte uitbouw van de beeldbepalende hoogstamboomgaarden

Om de sites voor beeldbepalende hoogstamboomgaarden in en nabij de dorpskernen effectief als relict en als landschapselementen te beschermen, zijn een aantal planologisch betere beschermingen noodzakelijk, evenals gericht beheer met regelmatige vernieuwingen van de bestaande en nieuwe boomgaarden die binnen deze sites gelegen zijn.

Door middel van een gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan geeft de gemeente, na bijkomend onderzoek van de ecologische waarde, de hoogstamboomgaarden binnen de geselecteerde sites een sterker beschermende bestemming”.

23. In hun laatste memorie ontkennen de verzoekende partijen dat zij door zich in hun memorie van wederantwoord op de “ruimtelijke kernbeslissing 16” uit het GRS te beroepen een andere grondslag aan hun middel zouden hebben gegeven. Hun middel handelt immers over de strijdigheid met het GRS en het is toch de bedoeling dat de memorie van wederantwoord duidelijkheid schept.

Beoordeling

24. In hun verzoekschrift gaan de verzoekende partijen voorbij aan de hiervoor (randnr. 11) geciteerde overwegingen in de toelichtingsnota bij het bestreden uitvoeringsplan inzake de overeenstemming met het GRS en PRS en inzake de effecten voor de landbouwstructuur. In zoverre erin wordt voorgehouden dat in het bestreden plan de relatie met de voornoemde structuurplannen niet wordt aangegeven, mist het middel feitelijke grondslag.

25. De verzoekende partijen poneren in hun verzoekschrift dat uit het GRS voortvloeit dat in het betrokken gebied de bescherming van de bestaande landschappelijke waarden voorop moet staan. Ze verwijzen in hun verzoekschrift niet naar een concrete bepaling van het GRS, zodat niet blijkt of de beweerde bescherming voortvloeit uit het informatief, het richtinggevend of het bindend gedeelte ervan. De tweede verwerende partij werpt dan ook terecht op dat de verzoekende partijen in hun verzoekschrift niet precies aangeven op welke punten het bestreden uitvoeringsplan strijdig is met het GRS.

Pas in de memorie van wederantwoord beroepen de verzoekende partijen zich op de “ruimtelijke kernbeslissing 16” van het GRS, waarbij zij er blijkbaar van uitgaan dat hun tuin een “site voor beeldbepalende hoogstamboomgaarden” is in de zin van die bepaling. Aldus geven ze een nieuwe grondslag aan hun middel. Wegens zijn laattijdigheid is het middel in zoverre onontvankelijk.

26. Met betrekking tot het PRS leggen de verzoekende partijen geen enkel stuk neer, zodat ze ook hier in gebreke blijven om precies aan te geven op welke punten het bestreden uitvoeringsplan er strijdig mee is.

27. Uit de gegevens van de zaak (randnr. 3) blijkt dat, anders dan de verzoekende partijen lijken aan te nemen, de voorschriften voor landschappelijk waardevol agrarisch gebied van het ruimtelijk uitvoeringsplan «Groene Waarden» geen specifieke bepaling bevatten inzake een rooiverbod voor hoogstambomen en een verplichte vervanging van zieke of dode hoogstambomen.

Overigens zijn zowel het uitvoeringsplan “Groene Waarden” als het bestreden uitvoeringsplan gemeentelijke uitvoeringsplannen, waarbij – wat de tuin van de verzoekende partijen betreft – het eerstgenoemde plan is vervangen door het laatstgenoemde plan. Hieruit volgt dat het bestreden uitvoeringsplan niet moet worden getoetst aan het uitvoeringsplan “Groene Waarden”.

28. Het blijkt niet dat het bestreden uitvoeringsplan “kennelijk onredelijk” of “niet gestoeld (...) op een behoorlijke en zorgvuldige belangenafweging” zou zijn.

29. Het tweede middel is ongegrond.

C. Derde middel

Standpunt van de partijen

30. In het derde middel voeren de verzoekende partijen de schending aan van artikel 16 van de Grondwet, artikel 2.4.3 en 2.4.7 VCRO, artikel 3 van het decreet van 13 april 1988 tot bepaling van de gevallen en de modaliteiten waarbij de Vlaamse regering kan overgaan tot onteigeningen ten algemene nutte inzake de culturele, persoongebonden en onderwijsaangelegenheden, artikel 3 van het decreet van 13 april 1988 tot bepaling van de gevallen en de modaliteiten waarbij de Vlaamse regering kan

overgaan tot onteigeningen ten algemene nutte inzake de gewestelijke aangelegenheden (hierna: de decreten van 13 april 1988), artikel 1 van het besluit van de Vlaamse regering van 19 december 1991 inzake onteigeningen ten algemene nutte ten behoeve van de gemeenten, de provincies, de intercommunale verenigingen en de gewestelijke ontwikkelingsmaatschappijen, artikel 13 van het besluit van de Vlaamse regering van 13 juli 2009 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse regering, alsook van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, met name het motiveringsbeginsel, het zorgvuldigheidsbeginsel en het redelijkheidsbeginsel, alsook machtsoverschrijding.

De verzoekende partijen voeren aan dat op grond van de decreten van 13 april 1988 en de aangevoerde besluiten van de Vlaamse regering de machtiging tot onteigening diende uit te gaan van de Vlaamse minister bevoegd voor binnenlandse aangelegenheden die samen moet optreden met de functioneel bevoegde minister, terwijl de machtiging in onderhavig geval door de deputatie werd verleend die derhalve haar bevoegdheid heeft overschreden.

De verzoekende partijen lichten toe dat de deputatie met toepassing van de bepalingen in de VCRO bevoegd is om haar goedkeuring te verlenen of te onthouden aan een gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan dat tevens een onteigeningsplan kan bevatten, doch dat de deputatie hoe dan ook zelf niet bevoegd is om een machtiging te verlenen om daadwerkelijk tot die onteigening over te gaan.

31. In haar memorie van antwoord stelt de tweede verwerende partij dat de verzoekende partijen duidelijk voorbijgaan aan de inhoud, doelstelling en historiek van artikel 2.4.4., § 2 VCRO, zoals het werd gewijzigd door het decreet van 27 maart 2009. In de laatstgenoemde bepaling wordt onder meer het volgende gesteld:

“§ 2. Het onteigeningsplan dat ter uitvoering van deze codex tegelijkertijd met het ruimtelijk uitvoeringsplan wordt opgemaakt, wordt tegelijk met het ruimtelijk uitvoeringsplan onderworpen aan de procedureregels bepaald voor het opmaken van dat ruimtelijk uitvoeringsplan”.

De geciteerde bepaling kwam in de plaats het als volgt luidende 70, § 2 van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening:

“§ 2. Het onteigeningsplan dat ter uitvoering van deze codex tegelijkertijd met het ruimtelijk uitvoeringsplan wordt opgemaakt, wordt tegelijk met het ruimtelijk uitvoeringsplan onderworpen aan de procedureregels bepaald voor het opmaken van dat ruimtelijk uitvoeringsplan. Evenwel wordt een onteigeningsplan dat gekoppeld is aan een gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan dat ter goedkeuring aan de bestendige deputatie wordt voorgelegd, niet aan die bestendige deputatie maar aan de Vlaamse regering ter goedkeuring voorgelegd. Dit kan pas na de goedkeuring van het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan door de bestendige deputatie. De Vlaamse regering beslist over het onteigeningsplan en verleent een onteigeningsmachtiging conform de wetgeving inzake onteigeningen”.

Het decreet van 27 maart 2009 heeft de laatste drie zinnen van de laatst geciteerde bepaling geschrapt. Volgens de tweede verwerende partij blijkt uit de parlementaire voorbereiding van het decreet van 27 maart 2009 dat deze schrapping tot doel had de deputatie bevoegd te maken voor het verlenen van de onteigeningsmachtiging. De tweede verwerende partij leidt dit af uit de volgende passage in de parlementaire stukken:

“Deze bepaling schrapt de onlogische regeling die inhoudt dat onteigeningsplannen die samen met een bestemmingsplan worden vastgesteld, een ‘goedkeuring’ (machtiging) door de Vlaamse Regering behoeven. Gemeentelijke bestemmingsplannen worden immers door de deputatie goedgekeurd.

Om die reden zal de deputatie in de toekomst beslissen over de goedkeuring van én het bestemmingsplan én het onteigeningsplan. De onteigeningsmachtiging door de deputatie vormt hier een vorm van specifiek toezicht, één en ander conform de vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof, dat de figuur van de onteigeningsmachtiging ten aanzien van gedecentraliseerde besturen kadert binnen het administratief toezicht” (Parl. St. VI. Parl. 2008-09, nr. 2011/1, 48-49)”.

De tweede verwerende partij voegt er aan toe dat uit de arresten waarnaar vermoedelijk wordt verwezen blijkt dat de Vlaamse decreetgever inderdaad vermog de bevoegdheid inzake de goedkeuring van een onteigeningsplan dat is gekoppeld aan een gemeentelijk uitvoeringsplan toe te vertrouwen aan de deputatie.

32. In hun memorie van wederantwoord stellen de verzoekende partijen dat er lijkt te moeten worden van uitgegaan dat de machtiging tot onteigening verleend is met toepassing van de wet van 17 april 1835 op de onteigening ten algemene nutte en dat deze wet niet bepaalt welke overheid bevoegd is tot het nemen van het machtigingsbesluit.

33. In hun laatste memorie voeren de verzoekende partijen aan dat indien de artikelen 2.4.4., § 2 en 2.2.15 VCRO zo worden geïnterpreteerd dat ze de deputatie bevoegd maken om een machtiging tot onteigening te verlenen, er een prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof moet worden gesteld over de verenigbaarheid van die artikelen met artikel 7, § 1 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen en met artikel 16 van de Grondwet.

Beoordeling

34. In het tegen artikel 4 van het tweede bestreden besluit gerichte middel wordt aangevoerd dat de deputatie niet bevoegd was om de in dit artikel voorziene machtiging tot onteigening te verlenen.

35. Artikel 16 van de Grondwet luidt als volgt:

“Niemand kan van zijn eigendom worden ontzet dan ten algemene nutte, in de gevallen en op de wijze bij de wet bepaald en tegen billijke en voorafgaande schadeloosstelling”.

Het wordt niet betwist dat het krachtens de geciteerde grondwetsbepaling aan de wet- of decreetgever toekomt om te bepalen welke instanties een machtiging tot onteigening verlenen.

36. Het blijkt niet en de tweede verwerende partij beweert ook niet dat zij voor het aannemen van artikel 4 van het tweede bestreden besluit rechtsgrond kon vinden in de decreten van 13 april 1988, die betrekking hebben op onteigeningen door de Vlaamse regering en door de Vlaamse regering te verlenen machtigingen tot onteigening.

37. Ten tijde van het nemen van het tweede bestreden besluit stelde afdeling 2 “onteigeningen” van hoofdstuk 4 van titel 2 VCRO onder meer het volgende:

“Art. 2.4.3 § 1. Elke verwerving van onroerende goederen, vereist voor de verwezenlijking van de ruimtelijke uitvoeringsplannen, kan door onteigening ten algemenen nutte tot stand worden gebracht.

(...)

Art. 2.4.4.

(...)

§2. Het onteigeningsplan dat ter uitvoering van deze codex tegelijkertijd met het ruimtelijk uitvoeringsplan wordt opgemaakt, wordt tegelijk met het ruimtelijk uitvoeringsplan onderworpen aan de procedureregels bepaald voor het opmaken van dat ruimtelijk uitvoeringsplan.

(...)

Art. 2.4.7. De onteigeningen in de zin van deze afdeling zullen worden gevorderd met toepassing van de gemeenrechtelijke onteigeningsprocedure of van de rechtspleging bij hoogdringende omstandigheden”.

In hun memorie van wederantwoord merken de verzoekende partijen terecht op dat de wet van 17 april 1835 op de onteigening ten algemene nutte niet bepaalt welke overheid bevoegd is tot het verlenen van een machtiging tot onteigening.

De wet van 27 mei 1870 houdende vereenvoudiging van de administratieve formaliteiten inzake onteigening ten algemenen nutte stelt onder meer het volgende:

“Artikel 1. De onteigening ten algemenen nutte geschiedt krachtens een wet of een koninklijk besluit waarbij de uitvoering van het werk, dat onteigening vordert, wordt toegestaan.

Het koninklijk besluit kan niet genomen worden dan na onderzoek”.

De wet van 26 juli 1962 betreffende de rechtspleging bij hoogdringende omstandigheden inzake onteigening ten algemenen nutte stelt onder meer het volgende:

“Artikel 1. Wanneer de Koning vaststelt dat de onmiddellijke inbezitneming van een of meer onroerende goederen ten algemenen nutte onontbeerlijk is, geschiedt de onteigening van die onroerende goederen overeenkomstig de navolgende regels.

(...)

Art. 3. Bij gebreke van overeenstemming tussen de partijen dient de onteigenaar ter griffie van het vredegericht van de ligging der goederen, behalve het koninklijk besluit dat machtiging verleent tot de onteigening en het plan van de te onteigenen percelen, een verzoekschrift in om de vrederechter dag en uur te zien bepalen waarop de onteigenaar, de eigenaars en vruchtgebruikers van de betrokken percelen gedagvaard worden om op de plaats van de te onteigenen percelen voor de rechter te verschijnen.

Het koninklijk besluit en het plan blijven berusten ter griffie, waar de belanghebbende kosteloos kennis ervan kunnen nemen totdat de voorlopige vergoeding geregeld is”.

38. Noch in de bepalingen van de VCRO, noch in de wetsbepalingen waarnaar de eerstgenoemde bepalingen verwijzen wordt gewag gemaakt van een door de deputatie te verlenen machtiging tot onteigening.

39. De redenering van de tweede verwerende partij komt erop neer dat uit de wetsgeschiedenis en uit verklaringen tijdens de parlementaire voorbereiding van het decreet van 27 maart 2009 moet worden opgemaakt dat de decreetgever door het aannemen van het geciteerde artikel 2.4.4., § 2 VCRO impliciet de deputatie heeft aangewezen als instantie die een machtiging tot onteigening verleent aan de gemeente. Het blijkt evenwel niet dat de bevoegdheid om een onteigeningsplan goed te keuren noodzakelijkerwijze de bevoegdheid impliceert om een machtiging tot onteigening te verlenen. De conclusie is dat noch artikel 2.4.4., § 2 VCRO noch enige andere toepasselijke wet- of decreetsbepaling de deputatie bevoegd maakt om een machtiging tot onteigening te verlenen.

40. Het derde middel is gegrond.

D. Vierde middel

Standpunt van de partijen

41. In het vierde middel voeren de verzoekende partijen de schending aan van artikel 16 van de Grondwet en de artikelen 2.2.14, §§2 tot 4, 2.4.3 en 2.4.4, § 2 VCRO, alsook van de algemene beginselen van behoorlijk

bestuur, met name het motiveringsbeginsel, het redelijkheidsbeginsel en “het beginsel van behoorlijke en zorgvuldige belangenafwegingen”.

De verzoekende partijen lichten toe dat zij in hun tijdens het openbaar onderzoek ingediende bezwaarschrift reeds hebben aangetoond dat de onteigeningsnoodzaak niet is aangetoond nu thans voor de school al een ruime parking is gelegen, dienstig voor de schoolgaande kinderen en voor het schoolpersoneel, die vaststelbaar overdag nauwelijks wordt gebruikt.

De verzoekende partijen wijzen er op dat de voorgenomen inname voor onteigening ten opzichte van de school aan de overkant van de straat is gelegen. Dit impliceert dat de kinderen noodgedwongen de straat moeten oversteken, wat een overbodige en levensbedreigende blootstelling aan gevaar impliceert. Aan de veilige kant van de straat, namelijk de kant van de schoolsite zelf, ligt er een schier aanpalend perceel dat veel beter geschikt zou zijn als parkeerzone. Deze privé-eigendom is, anders dan de grond van de verzoekende partijen, gelegen in een bestemmingscompatibele omschrijving voor het aanleggen van een parkinggelegenheid, met name “woonzone met landelijk karakter”.

Gelet op het feit dat de thans reeds bestaande twee parkings overdag nauwelijks worden gebruikt is het voor de verzoekende partijen duidelijk dat de in het bestreden uitvoeringsplan voorgenomen aanleg van een nieuwe parking in werkelijkheid en in hoofdzaak andere doelen dient dan die welke in het voorgestelde uitvoeringsplan naar voor worden geschoven en ontaardt in een voorgenomen onteigening die van haar werkelijk doel wordt afgewend.

In tegenstelling tot hetgeen de naam van het bestreden uitvoeringsplan doet vermoeden heeft het onteigeningsplan niet enkel tot doel de school van parkeergelegenheid te voorzien, doch tevens de school uit te bouwen tot een verenigingscentrum waartoe tevens de nodige parkeergelegenheid ter beschikking moet zijn.

Met verwijzing naar het tweede middel stellen de verzoekende partijen dat het nagestreefde algemeen nut onvoldoende werd afgewogen tegen de bescherming van het landschappelijk waardevol agrarisch gebied, aangezien de beschikbare stadgrond die voor de aanleg van een parking dienstig is en in een passende bestemmingszone gelegen is, opgebruikt wordt aan doelstellingen die

niet als van openbaar nut te aanzien zijn (uitbreiding op stadsgrond van verhuurbare gebouwen voor manifestaties ten voordele van een private jeugdvereniging of nog, aanleg van een petanquebaan, die een recreatieactiviteit is die in een andere zonering thuishoort) om aldus aan de kant waar de bestemmingsjuiste grond ligt, grondschaarste te scheppen, die de noodzaak in het leven zou roepen van de voorgenomen inneming middels een onteigening “ten algemenen nutte”.

De verzoekende partijen besluiten dat de aan het bestreden uitvoeringsplan ten grondslag liggende belangenafweging kennelijk onredelijk is.

Tenslotte voeren zij aan dat ze in hun bezwaarrecht geschonden zijn doordat in het bestreden besluit en in het verslag van de procedure de comodo et incommodo gesteld wordt dat het plan niet enkel de school dient maar tevens de uitbouw van het verenigingsleven.

42. In haar memorie van antwoord stelt de tweede verwerende partij dat de noodzaak tot onteigening afdoende werd verduidelijkt in de bestreden besluiten en de daarbij horende documenten, waaruit zij citeert.

43. In hun memorie van wederantwoord beroepen de verzoekende partijen zich op het advies van de afdeling Duurzame Landbouwonwikkeling (randnr. 6) ter ondersteuning van hun stelling dat er geen onteigeningsnoodzaak is.

Het argument dat de bestaande parking van de school niet kan volstaan omdat hij mee wordt ingeschakeld voor jeugdverenigingen en andere verenigingen noemen de verzoekende partijen bevreemdend. De activiteiten van deze verenigingen vinden immers niet tijdens de schooluren plaats.

44. In hun laatste memorie benadrukken de verzoekende partijen dat de essentie van de zaak is dat de enige noodzaak tot onteigening pas is ontstaan omdat niet alleen parkeergelegenheid wordt gezocht voor de school, doch tevens voor het private verenigingsleven.

Beoordeling

45. In zoverre het middel steunt op de gegrondheid van het tweede middel wordt verwezen naar de verwerping van het tweede middel hiervoor.

46. In zoverre wordt voorgehouden dat het streefdoel om parkeergelegenheid te voorzien voor “het private verenigingsleven” pas ontstaan zou zijn na het openbaar onderzoek, mist het middel feitelijke grondslag. De visie dat het plan niet enkel de school dient maar tevens de uitbouw van het verenigingsleven was immers reeds uitgewerkt in de toelichtingsnota bij het ontwerpplan zoals dat ter inzage lag tijdens het openbaar onderzoek.

De verzoekende partijen slagen er niet in aan te tonen dat er enige onwettigheid zou kleven aan de doelstelling van de plannende overheid om de school uit te bouwen tot een verenigingscentrum waarvoor de nodige parkeergelegenheid ter beschikking is.

47. In beide bestreden besluiten wordt de in het middel geviseerde onteigening gemotiveerd door de noodzaak “om een parking voor de school en verenigingen te bekomen, die vlot bruikbaar is bij het brengen en afhalen van de schoolkinderen”.

48. Over het aan de school “schier aanpalend perceel” dat volgens de verzoekende partijen veel beter geschikt zou zijn als parkeerzone is bij de weerlegging van hun bezwaarschrift het volgende overwogen:

“Uiteraard is dit als mogelijkheid voor een nieuwe parkinglocatie onderzocht, maar de breedte ervan laat niet de beoogde in- en uitrijlus toe die noodzakelijk is voor het vlotte verloop van brengen en halen van de schoolkinderen; met de langsoriëntatie van de thans voorziene open zone voor parkeren is dit wel mogelijk. En tegelijk accentueert de ordening van de parking in het RUP de poort van de noordelijke dorps toegang zoals voorzien in het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan”.

De plannende overheid heeft dus expliciet gemotiveerd dat het door de verzoekende partijen voorgestelde terrein niet geschikt was omdat het - in tegenstelling tot het onteigende perceel - niet toeliet “een parking (...) te

bekomen, die vlot bruikbaar is bij het brengen en afhalen van de schoolkinderen”. Daarbij moet worden vastgesteld dat het door de verzoekende partijen voorgestelde terrein hetzelfde is als het in het advies van de afdeling Duurzame Landbouwonwikkeling (nr. 6) bedoelde “naastliggende terrein van de school”, zodat de voornoemde motivering ook op dit advies moet worden betrokken. Aangezien de verzoekende partijen de meergenoemde motivering voor de noodzaak van de onteigening onbesproken laten, is hun middel niet deugdelijk geadstrueerd.

Ten overvloede kan worden vastgesteld dat het niet-afdoende karakter van de in randnummer 47 bedoelde motivering niet blijkt uit de opwerping dat de bestaande parkings “overdag nauwelijks worden gebruikt” of uit de pas in de memorie van wederantwoord - en dus laattijdig - aangevoerde bewering dat de activiteiten van de verenigingen plaats vinden buiten de schooluren.

49. Het blijkt niet dat de motivering voor de onteigening niet afdoende zou zijn of dat de aan het bestreden uitvoeringsplan ten grondslag liggende belangenafweging kennelijk onredelijk zou zijn.

50. Het vierde middel is niet gegrond.

E. Vijfde middel

Standpunt van de partijen

51. In het vijfde middel voeren de verzoekende partijen de schending aan van de artikelen 2.2.14, § 5 en 2.2.15, §§ 1 en 2 VCRO, alsook van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, met name het motiveringsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel.

De verzoekende partijen wijzen op het voorschrift van artikel 2.2.14, § 5 VCRO volgens hetwelk de GECORO de ingediende bezwaarschriften “bundelt en coördineert” en “na het einde van het openbaar onderzoek gemotiveerd advies uit(brengt) bij de gemeenteraad”. Volgens de

verzoekende partijen bevat het advies van de GECORO in onderhavige zaak zelf geen eigen motivering, maar stelt het zonder meer dat de argumentatie van de ontwerper inzake het door hen ingediende bezwaar kan worden gevolgd. Ook het eerste bestreden besluit bevat volgens de verzoekende partijen geen enkele motivering. Het eerste bestreden besluit had dan ook moeten vaststellen dat de GECORO niet op gemotiveerde wijze advies had verstrekt en het betrokken uitvoeringsplan dan ook niet definitief vastgesteld kon worden.

52. De tweede verwerende partij voert in haar memorie van antwoord een exceptie van onontvankelijkheid aan tegen het middel, omdat het gericht is tegen het advies van de GECORO, “zijnde een niet-bindend advies voorafgaand aan de definitieve vaststelling van het GRUP door de gemeenteraad van Sint-Truiden en de goedkeuring ervan door de bestendige deputatie”.

Met verwijzing naar de rechtspraak van de Raad van State wijst de tweede verwerende partij er op dat geen enkel van de in het middel aangehaalde bepalingen en beginselen er de GECORO toe verplicht een eigen motivering toe te voegen aan een standpunt voorbereid door de ontwerper dat zij uitdrukkelijk tot het hare maakt.

53. In hun memorie van wederantwoord voegen de verzoekende partijen nog toe dat de bestreden besluiten ten opzichte van het advies van de GECORO een nadere motivering hadden moeten bevatten daar er anders, zoals uit hun zesde middel blijkt, een interne tegenstrijdigheid in de besluitvorming ontstaat.

Beoordeling

54. De verzoekende partijen kunnen zich ter ondersteuning van hun annulatieberoep tegen een eindbeslissing met goed gevolg beroepen op eventuele onregelmatigheden die zouden kleven aan een voorbereidende handeling. De exceptie wordt bijgevolg verworpen.

55. Uit de gegevens van de zaak blijkt dat de argumentatie ter weerlegging van het bezwaarschrift van de verzoekende partijen werd opgenomen in een “verslag van de procedure de commodo et incommodo” dat als bijlage werd opgenomen bij de beslissing van de GECORO (randnr. 8). Artikel 2 van het eerste bestreden besluit bepaalt dat dit verslag “integrerend deel uit(maakt) van dit besluit” (randnr. 9). Artikel 3 van het tweede bestreden besluit bepaalt dat dit verslag “als een integrerende bijlage bij dit besluit gevoegd (wordt)” (randnr. 12).

Het loutere feit dat de GECORO zich akkoord heeft verklaard met de antwoorden die de ontwerper van het plan heeft verstrekt op de adviezen, opmerkingen en bezwaren die over het ontwerp werden geformuleerd toont niet aan dat die commissie zich onvoldoende van haar taak heeft gekweten. Met de tweede verwerende partij moet worden vastgesteld dat geen enkel van de in het middel aangehaalde bepalingen en beginselen de GECORO verplicht om een eigen motivering toe te voegen aan een standpunt voorbereid door de ontwerper dat zij, zoals in onderhavige zaak is gebeurd, uitdrukkelijk tot het hare maakt.

56. In zoverre de verzoekende partijen zich steunen op het zesde middel wordt verwezen naar de verwerping van dit middel hierna.

57. Het vijfde middel is niet gegrond.

F. Zesde middel

Standpunt van de partijen

58. In het zesde middel voeren de verzoekende partijen de schending aan van artikel 2.2.2, § 1, 3° VCRO, alsook van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, met name het motiveringsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel.

De verzoekende partijen wijzen er op dat hun tuin door het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan «Groene Waarden» bestemd werd tot

landschappelijk waardevol agrarisch gebied en in het PRS geselecteerd is als agrarisch gebied van provinciaal belang.

Een bestemmingswijziging moet kunnen verantwoord worden aan de hand van de bestaande toestand, wat volgens de verzoekende partijen hier niet het geval is. Zoals blijkt uit hun andere middelen is er geen afdoende verantwoording voor de bestemmingswijziging van landschappelijk waardevol agrarisch gebied naar “open zone voor parkeren”.

Hetgeen gesteld wordt in het “verslag van de procedure de commodo et incommodo”, met name dat het deel van de hoogstamboomgaard waar de open zone voor parkeren wordt voorzien een minder onderhouden deel is met minder bomen en ook enkele dode bomen, strookt volgens de verzoekende partijen niet met de realiteit. Volgens de toelichtingsnota bij het bestreden uitvoeringsplan zou het betrokken deel zelfs alleen maar dode bomen bevatten. Dat is prima facie dus al niet in overeenstemming met hetgeen ter zake gesteld wordt in het “verslag van de procedure de commodo et incommodo” waarin enkel sprake is van “enkele dode bomen”. De feitelijke toestand zuiver op zich genomen wordt dan ook evenmin correct weergegeven.

59. De tweede verwerende partij voert in haar memorie van antwoord aan dat in de toelichtingsnota de feitelijke toestand duidelijk en correct is weergegeven en dat de besluitvorming over de “open zone voor parkeren” afdoende is onderbouwd.

60. In hun memorie van wederantwoord benadrukken de verzoekende partijen dat in het “verslag van de procedure de commodo et incommodo” het waardevolle karakter van de boomgaard wordt erkend. Door te gewagen van “enkele dode bomen” spreekt het laatstgenoemde verslag de toelichtingsnota tegen waar deze stelt dat dit gedeelte “alleen dode bomen” bevat. Het is dus uit het verslag dat blijkt dat de feitelijke toestand niet op correcte wijze wordt weergegeven.

61. In hun laatste memorie stellen de verzoekende partijen dat het gegeven dat het betrokken gedeelte alleen maar dode bomen zou bevatten van

aard is het appreciatie- en beslissingsrecht van de overheid aan te tasten aangezien dit gegeven een element zou kunnen zijn om de bestemmingswijziging te verantwoorden.

Beoordeling

62. In zoverre de verzoekende partijen zich steunen op het eerste, het tweede, het vierde en het vijfde middel wordt verwezen naar de verwerping van deze middelen hiervoor. Ter ondersteuning van hun zesde middel kunnen de verzoekende partijen zich niet dienstig beroepen op de gegrondheid van het derde middel aangezien de daarin aan de orde zijnde rechtsvraag vreemd is aan hetgeen in het zesde middel wordt aangevoerd.

63. Het komt aan de verzoekende partij toe, wanneer zij de feitelijke juistheid van een gegeven waarop het bestreden besluit is gesteund betwist, dit ook aan te tonen. Het volstaat dus geenszins, zoals de verzoekende partijen in hun verzoekschrift doen, louter te poneren dat een gegeven “niet met de realiteit (strookt)”.

64. Het enige concrete element waarop de verzoekende partijen hun middel steunen is een beweerde tegenspraak tussen twee bij het bestreden uitvoeringsplan horende documenten, te weten het “verslag van de procedure de commodo et incommodo” waarin sprake is van “enkele dode bomen” en de toelichtingsnota bij het bestreden uitvoeringsplan waarin sprake is van “alleen dode bomen”.

Een toelichtingsnota bij een ruimtelijk uitvoeringsplan moet worden samengelezen met de stedenbouwkundige voorschriften die het plan oplegt. Uit de gegevens van de zaak (randnr. 10) blijkt dat de stedenbouwkundige voorschriften voor de “open zone voor parkeren” het behoud van hoogstammige bomen opleggen “aan één boom per volle 250 m² niet-bebouwde oppervlakte”. De door de verzoekende partijen ingeroepen passus uit de toelichtingsnota moet zo worden begrepen dat alle hoogstambomen die niet moeten worden behouden dood zijn. Het blijkt niet dat het daarbij zou gaan om meer dan enkele dode

bomen, zodat er, anders dan de verzoekende partijen dit zien, geen tegenspraak is tussen de twee in het middel bedoelde documenten.

65. Het zesde middel is niet gegrond.

BESLISSING

1. De Raad van State vernietigt artikel 4 van het besluit van 29 april 2010 van de deputatie van de provincieraad van Limburg houdende goedkeuring van het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan “School Wilderen” te Sint-Truiden.

De Raad van State verwerpt het beroep voor het overige.

2. Dit arrest dient te worden bekendgemaakt op dezelfde wijze als het gedeeltelijke vernietigde besluit.

3. De eerste verwerende partij en het Vlaamse Gewest worden verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 350 euro, ieder voor de helft.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van vierentwintig januari 2012, door de Raad van State, Xe kamer, samengesteld uit:

Roger Stevens,	kamervoorzitter,
Johan Bovin,	staatsraad,
Jan Clement,	staatsraad,
bijgestaan door	
Astrid Truyens,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Astrid Truyens

Roger Stevens